

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamente și inserțiuni

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Minciuna

E negrăit de mare rădăcina celor ce cred că forța poate crea temelii legăturii dintre om și om. E credința necredinciosului! Mai de plâns e însă greșala omului care se îngâna cu nădejdea că înșelăciunea e în stare să plămăduască ceva trainic. E o dureroasă tragedie în ființa unui astfel de om. Și totodată un nesecat izvor de rădăcirii chinuloare.

Caci înșelăciunea se sprijine pe minciuna, pe falsificarea lucrurilor. Și această «e o grămadă lepră, care se grămadăște monstruos pe viața omenască și i șterge orice trasătură omenască».

Mai jalnic e însă când un popor își pierde stăruia realității și porcede prăvălindu-se în prăpastia nesinceriității. Când se hrănește măiestrit cu iluzii și vedenii. Când nu mai cunoaște realitatea văzându-o. «Când se desparte de adevăr și și închipue că minciunile îi vor fi mântuitoare». Inima unui astfel de popor cade moartă în închiderea. Ochii, fereastra sufletului, i se închide și inteligența, câtă i mai rămâne, este numai inteligență vulpescă».

În situația aceasta leproasă, plină de jale și de desăg, au ajuns «foștii noștri camptorioși». Ni-o mărturisesc atât de lămurit zările din Pesta în fața cu Pester Lloyd. Toate se știe cu mistificări și falșuri și se reduce ca popor la proporții abia existente: ca număr, cultură, avere și a. Nă ne clatine dreptul și să ne întu ne adevărul.

Numeri meșteșugii! «Umflătură plină de paroli». Nu văd că statisticile sânt clădite pe minciuni, pe falșuri? Că mulțimea chinuților funcționari de stat și administrații, cu numiri prefacută și silite, astăzi desrobii, își cer dreptul firii de a trăi și muri româneste?

Încercat a vre-odată să aline chinul celor ingenușiați, să usuce ochii celor desmoșteniți?

Că ne rubădă ființa celor 2000 de școlare românești? Dar printruce neosocote jertfelor suprafiște ale duhului și ale minții. În școlă a stăpânit limba maghiară cu întreg aparatul de tortură și înălțare suferitească. Mintea nu s'a lăminat, sufletul nu s'a îmbogățit. «Căci până să lăpim de gura arsă paharul darului cerese, era gol sau plin de a lacrimilor vămă».

Ne numesc «vultur de hoit» — Amgeier! Pentruca nu mai voim să fim osândiți «a trăi frate alături de frate, în veș străin unul de altul». Pentruca «mânie ce s'au atins» sub biruința de glorie a lui Mihai «se caută astăzi mai cu sete». Pentruca ne silim să înălțăm dreptul hazărit noim de Dumnezeu ca și celorlalte neamuri și să împinim datorica ce ne aștepta din genuna vremenilor? Pentruca dela rob până la parlatorul stemei săntem închinși de acelaș dor!..

Nu vultur de hoit, nu corb, ci adevărat acvilă ești neamul meu. Minciuna se târâie neputincioasă în puberețea drumurilor. Tu însă îți înfațuiești dreptul și... și cu închinare cernică salută avântul tău spre învârcire.

Când Ungurii amenință

Dupăce s'au recules puțin unșurii, ieri foarte liberali, de lovitura venită dela profesorul dreptății din America, încep a cam schimba corzile și în sufletele lor licărește iarăși lumina rătăcitoare a unui stat așezat pe baze neadevărate. Ți-ar da dreptate și ție, române, dar după buntul plac al lor. Rămânem tot cum am fost, numai voi românii, fiind acum «frății» cu noi, veți mai fi încrăcați cu ceva: cu dreptatea cea nouă ungurească, firește în marginele vechei Ungării. Și de nu veți asculta de porunca această, izvorâtă din iubirea cea nouă, apoi e vai de voi dela Arad până la Cluj și dela Cluj până la Csikszereda.

Să ne întrebăm acum și noi: au temeri unșurii să ne amenințe astfel? În fața mea o harță, aparută în Germania: Fr. W. Putzgers Historischer Schulatlas. Ediția a 34-a, Leipzig 1910. Este atlantul oficial, introdus în scoalele din Germania; și l-am întrebuințat și noi la universitate. E făcut pe baza actelor și statisticilor oficiale — și a celei ungurești! — cu cunoscuta temeinicie a Neamtului, temeinicie care, după cum vedeți, se manifestă și în catastrofa germană de azi. La pag. 29 este o harță etnografică a Europei medii și sudostice. Culoarea românilor estea albastră, a unșurilor galbenă. Ei fr bine să studieze unșurii gabinetul cât mai des, ca să cunoască și ei realitatea.

Unșurii? Dela Dobrișin cătră Tisa în sus până la Munkács și în jos până în sud de Seghedin; în nord cam dela Cașovia în sus duce linia; iar în vest dincolo de Dunăre până la comitatul Șoporului, fiind și în teritorul acesta de altfel mari insule germane, ne mai vorbind de slavii de dincoace de Dravă. Dela Pojon în sus slovacii, în sud serbo-croați, în Bănat sârbi, români și svabi, dar mai ales din părțile din sud de Timișoara până la Sighetul Marmăției tot români. În Transilvania în toate părțile români, apoi o mână de sași risipiți și cătră horă se încearcă unșurii și i faceă mai mulți decât sânt. Și apoi de aici încolo până la gura Nistrului, până deasupra Cernăuților și până la Dunărea albastră și în valea Negotinului și în Dobrogea și dincolo de Dunăre români! Acum mai subtrageți dintre unșurii pe jidovi, nu numai pe cei din Nemzeți Tanács! Mai au rost amenințările?

Dar, veți zice, poate în stărire de acum au unșurii ajutor și le dă mâna să explice principiile dreptății,

cum află ei de bine. Să vedem cari sânt prietenii lor și ce prieteni avem noi.

Dintăi să luăm pe aliații unșurilor din răboiul mondial. Să începem cu bulgarii, că tot ziceau unșurii, că li-s neam de al lor turanic. Popor mic, ursuz, cam cu capu a mână; atitudine politică și-b schimbă, cum își schimbă coanelele plării. Într-o bună zi dimineața gospodarul Ferdinand, încins cu un șorț cam murdar peste păntecele gros, s'a urcat pe scară și bădând niște cue mari din Berlin, a acatât firma: «prăvălia de import. Dr. Radoslavov»; seara s'a urcat un fecior de al lui mai subțirel și desculț și a bătut niște cue lungi, subțiri cu un ciocanel elegant, adus chiar din America, și înlocuind firma cea veche a pus alta nouă: «prăvălie de coloniale Malinov». Aceștia s bulgarii!

Turcii? Pe turci îi cunosc unșurii de mult, de când s'au aliat cu ei împotriva nemților. Un popor lacon, care și-a înfipt colții sălbatici în trupurile însângerate ale creștinilor, până l'au slăbit bătrânețele. Și omii bolnav al Europei căpătând în timpul din urmă primejidoasa boală ungurească, și-a dat obștesul sfârșit, mătându-se la profetul său.

Acum venim la germani. La nemții din Austria ura împotriva unșurilor a fost totdeauna dogmă politică. Nemții din imperiu nu i-au iubit nici odată. Am stat patru ani în Germania, am vorbit cu muncitori, cu conducători socialiști, cu ziaristi, cu profesori universitari, cu bărbați politici. N'am aflat un cuvânt de iubire pentru unșurii; îi disprețuiau, dar spuneau că au nevoie de ei, «für unsere Zwecke». Și acum ar fi bine să cetească și unșurii ce scria mai deunăzi «Berliner Lokalanzeiger», o foaie cu poate un milion de abonați! Ne bucurăm, scria, că s'a sfârșit odată cu flecăriile neadevărate despre cavalerismul fiilor lui Arpad. Să nu-și uite unșurii, că de două ori i-au scăpat trupule germane de peire: în Carpați odată și altă dată față cu armatele române. Purtarea lor noi nu vom putea-o uita. Dar nu-i departe vremea, când Ungaria va fi atât de mică, încât nu va mai însemna nimic în Europa. — Astfel scriu aliații...

Cum stăm noi românii? La răsarit stă gamă de luptă armata fraților. Un semn din partea generalilor români și puii de dorobăni și roșiori se avântă spre noi, aducându-ne ajutor și libertate. Ce sânt în stare să facă valahii aceștia, n'au decât să întrebe ziaristi unșurii pe Mackensen: vor vedea atunci cum își țete încrunta spăncenele fostul tovarăș de școlă al lui Averescu! Tot Mackensen le-ar putea și ne și de ce p'ânneau nemții la Focșani și Mărășești. De altfel și tigiurii lui Károlyi știu cum sânt loviturile soldăților români. În sudul Ungariei avem prieteni pe sârbi, popor de țărani harnici și viteji în răboi,

cari hrănesc o ură vulcanică împotriva unșurilor, că și slovenii și croații de un sânge. În nord alți prieteni de ai noștri și dușmani de ai unșurilor: cehii, oameeni de o energie și consistență politică fără păreche, oțelii în luptele naționale dela 1500 încoace. Soldații lor și acum își aduc aminte la focurile din tabăra de sfântul lor național ars pe tăg. Ioan Hus, și vorbesc de «Tata Z'ska», cum vorbesc românii de Mihai Viteazul și de Băl-gărad...

Poate în antanță să afle milă și îndurare unșurii? Prezidentul Wilson și-a spus cuvântul și zeci de milioane de americani stau gata să i dea greutatea cuvenită. Anglia? Dar n'ea profesor universitar din Budapesta la 1914:

Puterile centrale vor fi biruite, acum vă puteți înfățișa idea de stat național maghiar, Ardeulul îl căpătă România Franța și Italia ne-au iubit totdeauna. Clément e cea u, veteranul Franței din 1870/71, știe cedi suferința sufletescă și rana suferință. Și iubirea lui este iubirea Franței... Anplia, Franța, Italia au înscălit tratat cu România; și pentru reprezentanții acestor țări un tratat nu este o zdrăncă de hârtie, ca pentru un de alde grof ungurescu sau Bethmann-Hollweg, fosta slugă credincioasă a Dumnezeului pensionat al Nemților, Wilhelm II.

Milioanele de soldați biruitori din mândra Franța, care a îndurat atâta, nu vor pleca nicie ele steagul, purtat cu cinste, în fața lui Branting. Doar nu Branting și Bokányi vor compune congresul păcii!

Acum, unde-s prietenii unșurilor? Voi, unșurii, sănteți urăți de toți; noi săntem iubiiți de toți. Pe voi va încerca lumea întreagă cu ocară și cu ură, pe noi ne îmbrățișează cu dragoste...

Noi nu facem decât așteptăm dreptatea — și voi vați bucurați că vine! Dacă vreți în mod sincer și cinstit dreptatea, de ce vă temeți de ea, de ce lărmiți ca copilul care, rămas singur în pădure, strigă și fluără de frică? Dumnezeu să vă ajute să vă faceți statul vostru cu adevărat național! Dar și noi vrem țara noastră românească pentru toți românii. Vom clădi casa noastră, așa cum vrem noi, din material românesc și nu pune sus pe copierii ceromanească, și pe noi ne va ajuta Dumnezeu sfântul, că prea mult am suferit, ca să nu ne ajute...

Românul e iertător, dar nu uită. Și românul e și nelncezător; nu l'mai puteți înșela cu cuvinte dulci, dar nici spera cu amenințări și statistice false. Românul a înviat, românul de astăzi știe un lucru: Vine sfânta dreptate.

Pe viul Dumnezeu, că vine!

R. Căndea.

Comunicat oficial

Consiliul central național român din Arad se află în ședință permanentă și continuă, spre rezolvirea agendelor împreună cu organizarea națiunii române din Ungaria și Transilvania. În acest scop, interesul cel mai de căpetenie este solidarizarea tuturor factorilor și organelor chemate să constituie elementele acestei organizații. Provocăm deci toate consiliile județene (comitatense) să fără amănare să facă la Consiliul central național din Arad (prin telegraf, telefon, poșta ori curier) raport de prezenta constituirea lor arătând numele prezidenților și al membrilor.

Totodată prin aceasta provocăm pe toți domnii ofițeri activi ori în rezervă, ca până în zina de 25 Noiembrie stil nou a. c. în persoană ori în scris să-și comunice hotărârea lor de a se supune ordinelor Consiliului central național din Arad, deoarece în cazul contrar orice pretenții ale lor față de națiunea română nu se vor privi ca justificate.

Consiliul central național român.

Declarația ministrului Jászi

— Dela tratativele din Arad —

În numele guvernului maghiar, ministrul Oscar Jászi a răspuns la memorandum românesc următoarele:

Domniilor! Atât guvernul maghiar, cât și consiliul național maghiar a cumpănit temeinic memorandum d-voastră și este convins, că principul fundamental, din care domniile voastre plecați, este corect și realizarea lui o dorim și noi. E vorba acum de înființarea ordinii provizorie, până ce conferența generală de pace rezolvă chestiile de controversă, care și de altcund nu le putem rezolvă între noi.

Acesta este punctul de vedere general, care ne conduce. E vorba de o ordine provizorie, ce nici pe d-voastră, nici pe noi nu ne leagă în privința viitorului, pentru că între d-voastră sunt cu mult mai mulți aceia, cari văd necesară o ordine de tot nouă și o alianță de stat de tot nouă pentru înființarea unei situații definitive. Pentru aceea accentuăm noi în tocmă spre linișirea d-voastră caracterul provizoriu al acestei ordine. D-voastră plecați corect în acest memorandum din principii wilsoniane, din dreptul de liberă dispunere al popoarelor, dar noi recunoaștem acest drept în măsură deplină, consiliul național maghiar și guvernul maghiar îl oferă d-voastră, totodată însă accentuăm, că dreptul de liberă dispozițiune asigurată pentru națiunea română îl vindicăm în cea mai deplină măsură și cu cea mai deplină rezoluție pentru fiecare popor locuitor pe aceste teritorii, adică și pentru maghiari, germani, sași etc.

Delimitarea ce ați făcut în contururile generale nu corespunde, după părerea noastră, cu spiritul principiilor wilsoniene, pentru că pe teritoriul respectiv după datele statistice, a căror control noi îl oferim oricărei comisii internaționale, ca să controleze, percurând cu automobile ori prin probe, că pe acest teritoriu locuiesc șase milioane opt sute de mii de oameni, dintre cari circa 3000000 sunt cei neromâni (maghiari, germani, sași și alții). Realizarea dreptului de liberă dispozițiune a popoarelor deci noi am considera-o ca ofenzarea principiilor wilsoniene și din cauza aceasta numai așa ne putem explica propoziția d-voastră, că d-voastră numai contururile mari ne-ați dat și realizarea specificată a acestui plan nu ați făcut o obiect de cumpănire și discuție suficientă. Repet: drept de liberă dispozițiune pentru teritoriile locuite de români, ori de preponderanță română, dar tot așa drept de liberă dispozițiune și

pentru teritoriile locuite omogen ori în majoritate de alte națiuni. Pentru aceste teritorii de limbă ori majoritate română oferim dreptul de liberă dispozițiune specificat de dumneavoastră. Noi este nici o piedică, ca guvernul maghiar pe aceste teritorii să vă investească pe d-voastră cu guvernamental, și cu consiliul național al d-voastră de fapt să ia în mână administrarea și conducerea problemelor administrative de aici.

Pentru înfaptuirea acestui plan, se înțelege, și de lipsă doar atât, ca guvernul român ce se formează, să stele prin nume în legătură cu guvernul maghiar, în ceea ce înșă pe noi nu ne va conduce nici o normă soviniștă, sau naționalistă, ci va fi doar chestiunea de existență atât din punctul de vedere al Românilor, cât și al Maghiarilor precum și al tuturor celorlalte popoare; fiindcă este doar evident, că cerințele economice, financiare, de comunicație și cele ale alimentației popoarelor, cari așteaptă o rezolvire, nu ar putea fi continuate nici timp de 48 ore, fără o desăvârșită răsturnare, sau fără primedija foametei, — dacă întreg statul, ori folosindu-ne de terminologia elvețiană: pe teritoriul întregului Eidgenossenschaft, n'am putut să rezolvim problemele de interes comun, pe baza unor norme comune. Mă cuget la ceea ce, d-voastră îndată ce v-ați format guvernul propriu, trebuie să vă îngrijii, ca acest guvern prin delegați potrivit să susțină o comunicație continuă cu guvernul maghiar în privința apărării tuturor problemelor de comun interes. Cred că aceste sânt principii a priori a celor obiective nici noi ne-o putem imagina, fiindcă în cazul contrar ar urmă distrămărea totală.

Cred, domnilor, că am vorbit destul de limpede despre propozițiile guvernului maghiar și ale consiliului național maghiar. La hotărârea principiilor lui Wilson, care nu hotărăse să înființeze nouă aspirațiuni în locurile vechi și ceace și noi ne condiționăm accentuăm, și cred și d-voastră veți pretinde — nu putem precede bazei pe vechea împărțire a comitatelor, făcută la timpul său tocmă cuțit interesele d-voastră și care în trecut a format una dintre plangelele d-voastră, fiind apoi chiar cauza faptului, că împărțirea formulată de d-voastră a dat un rezultat atât de absurd. Așa pronunțe deci, pentru ușurarea tuturor cauzelor, în care nu vom decide cu o înțelegere comună, ca abandonând granițele comitatense de azi, să liurăm de bază ca unitate *districtele*, ori chiar unități mai mici, să formăm *blacuri naționale* întrucât se poate de compacte și întrucât se poate de omogene, cari după pilda elvețiană să își formeze organele proprii, și apoi aceste organe să le adunăm într-o unitate mai mare.

Punctul nostru de vedere este, ca toate popoarele cari trăiesc azi în Ungaria, până la pertractările de pace, recunoscând granițele de azi (pe cari din parte-ne și de azi nu le-am putea schimba până atunci) să viețuiască în astfel de Eidgenossenschaft. Pe lângă asigurarea de condiții d-voastră veți primi ocolirea, veți putea o organiza, iar noi vă dăm toate condițiile, pe lângă cari d-voastră puteți lua garanția pentru susținerea ordinii și a păcii. Pe lângă aceasta enclavelor mai mari ce se vor forma, vrem să le asigurăm validitatea principiilor lui Wilson, iar minoritățile le vom asigura reciproc apărarea drepturilor.

Așa cred, că în aceste cadre vom putea liniștii și aplănam toate chestiunile.

D-voastră ați primit mână liberă, ca la conferința de pace să vă validatiți pretențiunile. Noi nu voim să legăm un fel de compromis, care ar lega mâinile, conștiința și libertatea politică a ori și cui.

Așa dorim numai să vă atrag interesul, domnilor, că să cumpănim cu rezervă situația internațională. Nu e permis sub impresia momentană a situației răboinice a fi acordată în orice mod pretențiunile și a le scoate din cadrele principiilor lui Wilson. Încheierea păcii, care va sosește, nu e în mână lui Foch și a celorlalți generali, cari pre-

cum am văzut în Belgrad, în nimic nu se deosebesc de răboinicii Hindenburg și Ludendorff, și republica sovietului european, consiliul muncitorilor și consiliul militar, vor încheia-o. Față cu promisiunile făcute de unele puteri imperialismului bohem și a altora, această paceabilă a sovietului va rămâne neutrală. Semnul acestei nouă direcțiuni este și faptul, că chiar ieri guvernul rus a acreditat ca ambasador ungar al republicii de soviet rus pe deputatul Rakovsky, care mai bine cunoaște situația României și a românilor din Ungaria. Acestea vor decide paceabilă și nu imperiaștii cu sabia. Și cu privire la aceste vă rog, să vă apropiați de ofeștul nostru ca de fel facem pe baza principiilor curate și leale, pentru ca să trăim în înțelegere până la încheierea păcii și să nu ne mai chinăm și pe mai departe bietele popoare.

«R.»

Fapte de sălbatici

Șiul sălbăticilor se urmează. Ardelea pe rug a țărănilor români din *Giucața* (Jók-lava) a stănit groșii și indignare. La pomena unui căpitan, *Ditrich*, au fost arși 40 de oameni, din cauza că — după cum spune comunicatul oficial — locuitorii au fugit (alungați de jandarmi) și n'a fost cine să-i îngroape.

De armele jandarmilor au fost împușcați pe nedrept 44 de creștini, și înainte de a-și pune pe rug, nimeni n'a constatat, că erau arși 40 de oameni mai au, sau nu au ceva semne de viață?

În Hunedoara unui domni unguri, în loc să se aline, face agitație să se pornească expediții de «răsbunare» împotriva satelor românești.

În *Petriș* — scrie Românul — au fost împușcați 20 țărani români, cari au voit să facă garda națională română și să desarmeze pe jandarmi. S'a adunat material oficial enorm, așa încât crima păcătoșilor nu va putea fi tăgăduită.

În cercetarea pornită pentru uciderea românilor dela *Chereșu*, în comitatul *Ágabar*, s'a constatat că locotenentul *Ágabar Ferenc* s'a înfișțat în sat cu tovarășii, fără a fi primi în drumul de la nimeni, ci pe soacotea lui și alicuitor o bandă din oameni cumpărați și din câțiva jandarmi. Locotenentul *Ágabar*, care a întrebuințat arma pe nedrept, este arestat și dus la Arad pentru a fi pedepsit cu ucișag.

† Gheorghe Navrea

Luni, în 5/18 Noiembrie a. c. la orele 3^{1/2}, s'a făcut înmormântarea înărilor paroh *Gheorghe Navrea*. În prezența familiei, a membrilor consistoriului arhiepiscopian, și a unui public numeros. Prohodul l-a săvârșit părintele protopresbiter paroh Dr. Ioan Stroia, asistat de parohii Dr. Aurel Crăciunescu, preot militar, Ioan Boiu, paroh în Sibiu, Nicolae Topolog paroh în Turmășor și de diaconul catedralei Dr. G. Comșa.

În o cuvântare plină de cuvinte de îndușogare a scilicet diaconul Dr. G. Comșa viața însoțită, care s'a născut în 1882 în Brașov, a făcut examenul de maturitate la gimnaziul de acolo, a absolvat teologia în Sibiu la seminarul nostru arhiepiscopian, a făcut facultatea filosofică la Budapesta, apoi s'a aplicat ca paroh în parohia Yoveozi din părțile Bihorului, unde a servit cu lanste 8 ani de zile. Dela 1 Ianuarie 1918 a fost aplicat în cancelaria consistoriului arhiepiscopian, în timpul din urmă ca subdiacul casier.

Era noapte furtivă, când am ajuns la mormântul deschis, unde s'a slobozit concușugul cu părțile pământese ale tinărilor paroh, udate de lacrimile soției văduve, de ale tatălui tristist, Gheorghe Navrea, administratorul băilor Eforiei școlare din Brașov, de durerea surorii sale, de lacrimile soarelui, și de durerea noastră a tuturor, cari ne gândeam la cei 2 orfani ai lui.

Dumnezeu să l'odinească în partea celor drepti!

Sârbi în Arad

După o știre ce ni-a sosit aseară, trupele regulate sârbești au intrat deja și în Arad.

Franzezi în Sibiu

În ceasurile din amurg curial o știre telefonică, că trupe franceze vor sosi astăzi și în Sibiu. Așteptăm verificarea grăbnică prin fapte a acestei știri.

Declarația

Românilor bucovineni și ardeleni aflați ori în Moldova și Basarabia și a Corpului ofițeresc de voluntari români

Români ardeleni și bucovineni, aflați pe teritoriul regelui român, în numele lor și al fraților subjugați de acasă, a căror conștiință e slăbită și terorizată și deci în imposibilitate de a se manifesta liber, declară cele ce urmează:

1. Doresc să fie liberiți de sub jugul monarhiei austro-ungare și sănt hotărâți să lupte prin toate mijloacele și pe toate căile ca întreg elementul românesc să fie constituit într-un singur stat național și liber sub domnia dinastiei române. Răboiul între noi și monarhia austro-ungară nu se va sfârși, până când nu vom intrădui idealul nostru național integral.

2. Nu recunoștem monarhia austro-ungare dreptul de a se ocupa de soarta românilor din Ardeal și Bucovina, deoarece veacuri deardăruil i-a ținut în cea mai rușinoasă robie.

Toate încercările de federalizare ale casei de Habsburg sânt gesturi desperante ale unei împărății osândite să se descompună și să piară.

Starea românilor din monarhia vecină o va decide biruința oștirii române și voința întregului popor românesc, pe care o va conștiinț hotărârea congresului de pace generală, la care vor lua parte și reprezentanții oficiali ai României eliberatoare.

3. Cer ca întreg teritoriul locuit de majoritățile covârșitoare românești din monarhia habsburgică să fie liberat și anexat regelui român, așa cum este prevăzut în tratatul de alianță al României cu țările Intelegerii.

4. Toate declarațiunile românilor din Ardeal și Bucovina contrare acestor aspirațiuni naționale le consideră ca stoare de autorități dușmane cu forța, și aceste declarațiuni nu vor putea induce în eroare opinia lumii, care cere dreptate și libertate pentru toate neamurile asuprite.

Declarația de față a românilor ardeleni și bucovineni s'a adus la cunoștința Regelui României, a bărbatilor de stat români și a reprezentanților puterilor aliate din Iași.

I ași, 6 Octomvrie 1918.

Pentru orfelanii

Au intrat la casa arhiepiscopiană cu discul la «Zina Crucii»:

1. Dela propoziționalul *Abrad 557 cor. 82 fil.* Au escelat parohiile: *Abud Carpinis, Bucium-Poeni, Galați, Pătrășeni și Zlatna.*
2. Dela propoziționalul *Sebes 621 cor. 61 fil.* Au escelat parohiile: *Sebeș, Lugos, Săncraiu, Pianul de sus și de jos, Răchitiu, Porcești, Răhuș, Săsciori.*
3. Dela propoziționalul *Făgăraș 735 cor. 85 fil.* Au escelat parohiile: *Beclean* cu 382 cor. *Calbor, Ciuc-*

sor, Perșani, Sămbata inferioară. Din 15 parohii n'a intrat rezultatul colectei.

Cassa arhiepiscopala.

Convocare

Intelectuali, industriași, meseriași, negustori, economi și muncitorii români, cari au împlinit 24ani și au locuință stabilă în Sibiu cercul I, (orășul din sus și suburbul Iosefin), sânt invitați prin aceasta a se întruni

Duminică la 11/24 Noemvrie a. c. la orele 3 p. m. în sala de ședințe a Asociațiunii în scopul de a alege 5 delegați pentru mară adunare națională, care se va ține în Alba-Lulia Sămbătă în 17/30 Noemvrie 1918.

Sibiu, în 7/20 Noemvrie 1918.

Din încredințarea Sfatului național român din Sibiu:

Nicolae Ivan m. p.,
asesor consistorial.

Convocare

Intelectuali, industriași, meseriași, negustori, economi și muncitorii români, cari au împlinit 24 ani și au locuință stabilă în Sibiu, cercul al doilea (orășul din jos, suburbul Poarta-Turului, Poarta-Ocnii și Poarta-Cușterii), sânt invitați prin aceasta a se întruni

Duminică la 11/24 Noemvrie a. c. la orele 11 a. m. în sala școlii române din Sîrada-lungă în scopul de-a alege 5 delegați pentru mară adunare națională, care se va ține în Alba-Lulia Sămbătă în 17/30 Noemvrie 1918.

Sibiu, în 7/20 Noemvrie 1918.

Din încredințarea Sfatului național român din Sibiu:

Dr. Ilie Beu m. p.,
medic.

Convocare

Intelectuali, industriași, meseriași, negustori, plugarii și muncitorii români, cari au împlinit 24 ani și cari aparțin la una din comunele cercului electoral al Nocriului, sânt invitați prin aceasta a se întruni

Duminică la 11/24 Noemvrie a. c. la orele 12 din zi în Nocriul în sala școlii noastre de acolo, pentru mară adunare națională, care se va ține în Alba-Lulia Sămbătă în 17/30 Noemvrie 1918.

Sibiu, 6/19 Noemvrie 1918.

Din încredințarea Sfatului național român din Sibiu:

Dr. Ioan Fruma m. p.,
advocat.

Cătănești

1

Cucule, peană surle,
Doamne, rău mi-ai cântat mie:
În anul patrusprezece
Mi-ai cântat că'n foc oi merge,
Mi-ai cântat în crengi d'alun,
Să mă duc la foc nebun.
Mi-ai cântat și prin niule,
Să văd focul de șarpanele,
Focul de granate grece,
Să văd pietre până'n stele,
Și plumbi de pușcă să-mi zboare
Pe la cap, pe la picioare...

2

Cucule, peană surle,
Doamne, rău mi-ai cântat mie,
Să trăesc fără soție,
Fără casă cu căldură,
Fără vite 'n bătătură,
Casa-mi este în pământ,
Că mi-ai șanțul de adănc,
Și mâncarea când mi vine,
A trecut foamea de mine,
Și când mi-i de beutură,

Nu mai duc mâna la gură,
De necaz și amarăciune,
Că n'am câtră cine spune.

3

Foișoară, foiică,
Grănatule unde pică,
Fumul negru se pocne,
Grănatule când pocnese,
Mulți pământ roștoselesc,
Și pe mulți voinici rostesc!

4

Frunză verde ruptă'n doi,
Când dușmanii vin la noi,
Puțini se'nțor înapoi,
Că rămân grămezi pe jos,
Că nu și supoi 'n sir frumos,
Că nu cade unul, doi,
Ci căd mulți ca într'un roi,
Grămezi lungi de trupuri moarte
N'are cine să le 'ngroape.

5

Asa-i vremea la rășboi,
De trăim ca vai de noi.
Cui nu-i vine să ne creadă,
Vine 'nceoase să ne vadă;
Că cine nu cântăse,
Nu știe cum se trăește
La oșca Gôrțului,
-La apa Izonțului!

6

Du-te, carte și grăbește,
Pe Saveta mi-o găsește,
Frumușel în cîtește,
Dă-măruțului povește;
Și te'venoase napol are,
Cu teose bună din țară,
Cu vorbă din casa mea,
— N'o mai văd până-i lumea...

7

Foae verde lemn uscat,
Aș fi scris și mai curat,
N'am putut de lăcrimat,
Că mi-i jale d'al meu sat
Și de tot ce am lăsat,
De copil și de soție,
— Numai Dumnezeu mă știe.

Vasile Istrătoae.

Știrile zilei

† Ștefan Jianu. Din Caransebeș se vestește triste știri despre moartea secretului consistorial Ștefan Jianu, înmăptată vineri noaptea în urma unei boale febrilitice. Înmormântarea vredeiului membru al consistoriului caransebeș s'a făcut cu mare asistență de preoți și publici în ziua de 17 l. c. la orele 2 după amiez. Odinească în pace!

Avis tehnicilor români. Se aduce la cunoștință, că pe lângă Legiunea română din Sibiu s'a format **Clubul tehnicilor români.**

Având în vedere menirea tehnicilor de dincoace de Carpați în apropiștul viitor, acest club are scopul a întruni și organiza totalitatea lor. Sânt învoita deci toți aceia cari voiesc a fi membri ai acestei organizații tehnice, a anunța aceasta pe lângă amintirea specialității profesii și adresă lor cât mai curând la adresa: **Mihail Iltu**, inginer, Sibiu, strada Șugra 8.

Legiunile române și toate organizațiile noastre sânt rugate a lua la cunoștință înființarea **Clubului tehnic român.** Foile românești sânt rugate a reproduce acest avis.

Clubul tehnic român.

În loc de cunună pe sicriul regretatului presbiter George Navrea, a dăruit un neofuncionat **100 coroane**, pentru fondul odinelinului. Exprimă mulțumire.

Cassa arhiepiscopala

† **Nicolae Secarea.** Cu adâncă durere aducem la cunoștință tuturor prietenilor și cunoscuților, că prea iubitul nostru coleg **Nicolae Secarea**, învățător ort. român în Tâlmăcel, în 18 Noemvrie 1918 n. a dormit în Domnul în etate de 50 de ani.

În veci pomenirea lui!

Corpul învățătoresc.

Sălbătăcie și în comuna slovacăști. Zi-arul din Praga **Namit Lădi** scrie, că sălbătăciile maghiare, comise în slovacime, s'au comunicat ministrului de externe **Benesch** la Paris, pentru a lua măsuri energice, prin care înțelegerea să se lasească pe maghiari să observe condițiile armistițiului.

Opreliște. Șeful poliției sibiene anunță, că băștrăni oștăzii vânzare de băuții, cari spirituosese de orice fel. Contravențiunile se pedepesc cu arest până în 15 zile și amendă până la 200 coroane, precum și pierderea d'epulții d'a vinde băuțuri spirituosese. Ora închiderii aste și mai departe 9 ceasuri seara.

Dela gimnazul de stat. Lecțiile la gimnazul de stat din Sibiu s'au început de nou luni în 18 Noemvrie n.

Nimirea oficială a Ungrei. Guvernul din Budapesta a hotărât, ca de aici încolo nimirea oficială a Ungariei să fie **Republica poporului din Ungaria** (Magyarország népköztársaság), ear guvernul poartă numele de Guvern al republicii poporului din Ungaria

Democrați. Arhiducele **Iosif** a deșus jurământul în mânie guvernului republican maghiar. Cu acest prilej arhiducele a declarat, că are să schimbe numele de până acum și să nu mai fie **Iosif Habsburg de Lotharinga**. Se zvoneste că va lua numele după o moșie a sa dela **Kistapolcsány** și se va numi **Kistapolcsány József**.

† **Ța Mardan**, din Sălăje, a încetat din viață **Duminică** în 17 Noemvrie st. n. la orele 7 a. m. în al 21-lea an al etății, împărășită fiind cu sf. taine. Rămășițele pământășie ale decedatului s'au ărsat spre oină vespere **Mare** în 19 Noemvrie n. la ore 2 p. m. în cîmterul comunal din Sălăje după ritul bisericilor ort. rom. Fie-tărășia ușoară și memoria binecuvîntată!

Din **Făgăraș**. Ni se raportează: **Consiliul național român** al comitatului **Făgăraș** a dat pe lângă manifestul său din 12 l. c. și un **ordin de zi** din ședința consiliului ținută în 14 l. c. Cu zăua aceasta consiliul a luat administrarea siguranței personale și a averii publice și particulare din comitatul Făgăraș. **Duminică** în 17 l. c. după terminarea serviciului divin în bisericile din comunele comitatului, s'a procedat la alegerea **statutei săteșe**, stătuitor din 12 persoane în comune unde numărul sufletelor este sub două mii, și din 24 persoane unde numărul sufletelor e peste 2000.

Membrii sfatului au făcut în biserică jurământul stabilit de consiliul nostru central și au ales **gărză națională**. Elementul s'au împărțit în 15 secții, al căror conducător este căpitanul **Ioan Denariu**. Actul de alegere, atât pentru statul săteș, cât și pentru garda națională, a fost condus de persoane amare încredințate din partea consiliului comitatens.

«Deșteptă-ti, Române», imnul național de Andrei Mureșanu, textul, apărut în ediție separată. Prețul 1 coroană. Mai puțin de 10 exemplare nu se expedază. Comandele se fac la **Nicolae Jușanaru**, Lugos, strada Tutei Nr. 7.

Stelato nouă în fostă Austro-Ungarie. În institutul cartografic **Freytag & Berndt** (Vienna Schottenfeldgasse 14) a apărut acum **Harta popoarelor după limbi** din fosto-mărie austro-ungară. Elementul românesc se prezintă destul de împănător și în harta aceasta, interesantă și frumos executată. Prețul ei e-te 5 coroane. De vânzare în toate librăriile.

Aviz. Lecțiile întrerupte din cauza boalei spaniole la **școala civiică de fete cu internat** la Asociațiunii, se continuă **luni** în 25 Noemvrie l. c. — Rugăm ziarere române să reproducă acest aviz.

Direcțiunea școlăii.

În loc de anunturi de logodnă. Domnul **Augustin Graț** din Blaj răscumărând amintirile despre logodnă sa cu dșora **Aurelia Bogorin**, a binevoit a dăruai cor. 10, la **Fondul jubilar Nicolae Cristea** pentru-memoriele barbaților binemeritați ai cauzelor meseriașilor români. Pentru primos prezidentul **Reunimii sodalilor români din Sibiu.**

Cuvântarea

protopresbiterului **Dr. Ioan Stroia** ținută la Înmormântarea Meceantului **Alecsandru Lebu**.
(Fine.)

Comuna **Cacova** fi deveni însă în curând prea înguștă și prea la o parte de viața mare economică. Deaceia s'a strămutat acum 40 ani aici în Sibiu, unde a cumpărat și lărgit maietul din strada orfanilor, pe care în estensie de 17 jug, din preună cu edificiile economice la predat acum vre-o câțiva ani consistoriului pentru înființarea și susținerea unei școlae agricole. La poarta intrării la cumpărătura în estensie de 90 jug. Ambele aceste dinpreună cu casa mostenită dela părinți, vrednice 1/5 de milion dinpreună cu averea sa în depuneri și hârtii de valoare de peste 600.000 predată deja acum doi ani Consistoriului, constituie o avere, pentru referențele noastre, foarte însemnată, câștigată prin muncă și chivernisire cinștită. Pentru aceste, dar mai ales pentru caracterul său răposat al fost todeauna cinștit și apreciat în societate. A fost chemat ca membru în fundațiunea Șugra, Institutul Albina. La ales membru în direcțiune a cărui președinte a fost mulți ani. A luat parte intensivă la lucrările Reuniunii agricole române din comitatul Sibiu, iar adunarea Asociației din Blaj la ales în comitet, de unde însă a abzis, fiindcă unul tineri vouău să facă un schimb în conducerea Asociațiunii și el nu voia să le ste în cale. Peste tot răposatul era o ființă tăcută, rezervată și foarte retrasă, nu s'a imbulzit nicăiri, ba din contră unde lucrurile nu mergeau în armonie să se retrăga. Așa s'a retras din clubul politic și dela institutul tipografic, unde a jertit foarte mult pentru scopurile naționale. Și nici că se putea altcum. Răposatul era preocupat de economie și de îndelincirile sale economice. În aceste afă deplină plăcere și satisfacțiune și în orice lucrărie plăcea oamenii, cari erau versați în ale economiei și arătau interes față de aceste îndelinciri. Cu aceste **Alexandru Lebu**, altcum om tăcut devenia deșchis și conversa și discuta ore întregi. Economistul mic, cari se adăunau dela după ast și șitor, lea stat todeauna cu drag și bunăvoit în dispoziție, așa că mulți mai ales aici în Sibiu au săi înmulțimească lui bunăstare, de cari azi să bucură; a fost și un om foarte religios, care a ținut mult la biserică sa. A vorbit deaceuna cu simă de mai mare nestrăchiar și atunci când nu le împărășea vederile și a împlinit todeauna datorițele față de biserică. De un șir de ani din timp în timp trebuia să merg ca să-l împărășesc cu simlele taine, pe cari le primea cu adevărată evlavie.

Răposatul acesta a fost în trășuri știmatele **Alexandru Lebu**, despre care știam cu toți că și-a destinat averea pentru scopuri publice depunându-i încă în 1908 testamentul său la Ven. Consistor. Nime însă, nici cel ce se inseră în testamentul nostru nu știau mai deaparte scopurile pentru cari și-a destinat averea, pentru-că evita or-ce prilej de comunicare ale intențiunilor sale testamentare, ca și când ar fi voit să nu fie înțelușat sau abătut dela planul și intențiunile ce frământau sufletul său și pe cari el acum zeece ani le-a fisat în testament. Astfel testamentul său să poate privi în toate daturile sale ca expresia sufletului și ca convingerile sale cristalizate după o cugețare îndelungată și bine chibzuită. În testamentul său din 15 noemvrie 1918 zice: «Neavând copii, dar după buna mea înțelintă și intensivă dându-mi Dumnezeu o avere, care întreprimejărele noastre poate trece de considerabil, din curată inimă cuprinsă de iubire către neamul nostru, pe care îl iubesc și îl dovințușăsc, întru învâpășit a de putea înlesni poporul român și din parte-mi cât de cât cala spre o situațiune mai fericită decât aceea de care am avut parte noi contemporanii și părinții noștri, prin promovarea în mod real a școlilor sale culturale și de profesie în mod ser în hotărât și hotărsec, ca după străbagera legătoare ce vor urma mai la vale și a speselor neprevăzute de mine, toată averea mea să o pună la dispozițiunea națiunii mele române din Transilvania și Ungaria.»

Școala acestui fond cultural este națională românească și doarece aceasta este identic cu cel confesional ortodox orientat, administrarea lui o așez cu toată încrederea în mânie Venerabilului Consistor arhiepiscopian gr. ort. român din Sibiu, care le își va exercita acest drept după normele prezente în vigoare pentru a școlile școlare sub controlul congresului național bisericesc din provincia noastră mitropolitană a Transilvaniei și Ungariei. Din acest

fond se vor distribui stipendii și ajutor tinerilor fără diferență de sex români de confesiunea orientată ortodoxă, care si vor dedica învățături artelor și științelor de ori ce fel, cari se vor distinge prin purtare bună și prin talent, și desore ai cărora părinții se va dovedi că nu sunt în stare să și crește și cultiva copiii lor din averea proprie. Consistorul va designa după trebuință conform spiritului timpului și rapoartelor politice și sociale ale românilor scopurile pentru care să se întreprindă venitul fundațiilor, precum și mărimea și categoria stipendiilor și ajutoarelor, nefiind eschis nici un ram de știință, arte, industrie, comerț, economie, cu un cuvânt nimic ce poate conferi la prosperarea culturală și materială a poporului român. Unica restricțiune ce o fac este: ca la distribuția stipendiilor și ajutoarelor, dacă între reflectații se vor ivi și rude de ale mele, acestea să fie preferate.

Din aceste se vede că o iubire înflăcărată de neam l-a făcut, fără să și uite de țară, pe cineva pentru fiecare câte 3000 cor., la comuna sa, căreia l-a lăsat 30000 cor. și de economoa sa, căreia l-a asigurat un apanajul cinsit pentru întreaga ei viață, să și destineze averea fără deosebire de sex, drept ajutor pentru, meseriei economiei și peste tot a oricărei ocupații, care contribuie la propășirea culturală economică a neamului. Prin aceste dispoziții și prin averea sa însemnată adusă ca jertă pe altarul culturai noastre naționale, Alexandru Lebu a devenit unul dintre cei mai mari mecenai ai noștri. S-a ridicat în sfera cea înaltă a binefăcătorilor noștri, mari: Șaguna, Găojdu și Andron c, eluțându și loc de frunte în Pantemul nostru național și îndurându fiecare suflare, românească din patrie a-i premări și binecuvânta.

Veniți da, jânlci ascultători să mulțumim Tatălui celos, că ne a dat pe acest nobil binefăcător, dar totodată să ne și mângâiem cu cuvintele dreptului Iov, că Dumnezeu nu l-a lăsat și ni l-a chemat la sine numai după ce și a săvârșit atât de frumos rostul său pământesc, rugându-l să-l învecinească în locașurile celor direcți de fericirea cea vecinică, care bine o a meritat prin faptele și viața sa. Amin.

Mulțumită

Cu inimă frântă de durere, multumesc tuturor cari au luat parte la înmormântarea neînteleși și mult iubimului meu soț, *George Navrea*, și instrumentele de condoleanță.

Sibiu, 19 Noembrie 1918

Văd. Ioana Navrea.

Publicațiune

Comuna Mohu exarânduază moara sa comunală de apă cu 3 petri în **24 Noembrie 1918 st. n. la 2 ore p. m.** în cancelaria comunală pe timp de 3 ani de zile din 1 Ianuarie 1918 până în 31 Decembrie 1921.

Prețul strigării: 2000 cor.

Vadiul 10%.

Condițiunile de licitație se află la primăria comunală spre vedere publică.

Mohu, în 1 Noembrie 1918.

(284) 1-2 Primăria comunală.

Nr. 506/918

(283) 1-3

Concurs repeșit

Pentru întregirea parohiei de cl. III Fandata, din protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, în temeiul ord. Ven. Consistor Arhidiecezan Nr. 10841/918 B's.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea veniilor preoștii dela stat.

Concursele înzestrate cu documentele cerute sânt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescri

selor regulamentului pentru parohii — se pot înfășia înaintea alegătorilor spre a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, la 30 Octomvrie 1918.

Oficiul protopresbiterat al Branului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Dan,
prot. on., admn. prot.

Nr. 668/917.

(277) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Corna, protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, pentru întregire dela stat.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul arătat mai sus, și pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare, concurenții se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Abrud, 8 Octomvrie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopop.

Nr. 568/1918

(278) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala ort. rom. din Pălsa, protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela comuna bisericească 600 cor., restul dela stat.

2. Cvarit în edificul școlii.

Învățătorii ales și dator a conduce în Dumineci și sârbători copiii la biserică, și a cânta cu ei răspunsurile liturgice, și școala de repetiție.

Concurenții își vor înainta rugărele înscrise după noimele din vigoare subsemnatului oficiu în termenul arătat și se vor prezenta în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, 16 Octomvrie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Câmpenilor în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
prot. adm.

La «Librăria Arhidiecezană» din Sibiu : : Nagyszeben se află de vânzare :

Braze în ogrorul lui Hristos

de

Dr. Ștefan Ciocianoiu.

Prețul unui exemplar 6 Coroane, plus portul postal recomandat 1 Cor.

În editura Comisunei administrative a ții : : pografiei arhidiecezane a apărut :

Manual de cântări bisericești

sau

Octoihul mic

care cuprinde: Rânduiala Vecerniei, Utrenei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Duminică, Podobie, Poileuc, Pripiele, Catavasiile, Imroasele, Svetinele ș. a.

Se află în depozit spre vânzare la «Librăria Arhidiecezană».

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă Cor. 550, plus portul postal recomandat 70 fileri. — Legătură inițiale de piele Cor. 750, plus portul postal recomandat 70 fileri.

Revanzătorilor li se da 10% rabat.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană,** din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Coșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu portul postal, 1 Cor. 15 fil.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu : : Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congressul Invitato : : rilor gr-or. români din Biharia :

de **Nicolae Regman.**

Prețul: 30 fil. plus portul postal 6 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu

Predici

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din presbiteratul B-Comoșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. portu.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben:

Calendarul arhidiecezan pe anul 1919

și cuprinde o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Nu scapi de ce își scris. *Versuri de astăzi*: Scrierile din Italia. De trei zile. *Morfe* Departe. De-acasă. Ce mai e pe-acasă? Cătenesti. *Volba romanului*, zicătorii din popor. *Cum să citim? Din scrierile celor dispărați*: Rugămintea din urmă. *Mama rănilor*. *Bunica*. «Târta-pârta». *Eraii* nu mor: Sublocotenentul Nicolae Brode. *Medicini*. *Dr. Nicolae Aron*. *Sorin Barcianu*. *Snoave și istorioare*: *Farmacul buclat*. *Fata de om bogat și bobul de mazăre*. *Împarat și devroz*. *Un cârciumar de altădată*. *Cu mureș pe câlcâi*. *Primejdișoasă treabă*. *Služba de noapte*. *Pentru economi*: *Să învățăm dela stăruință*. *Căldirea grajdurilor*. *Grijii de galie*. *Pătălele (par-dase)*. *Cum se păstrează cartofii*. *Culesul de poame*. *Poamele vermoase*. *Fel de fel*: *Vremea d'apoi*. *Blaie*. *Blăie de soare*. *Ofica sau tuberculiza*. *Banii răsând-sc boale*. *Obicei rău*. *Îngrijirea neviorilor*. *Despre lunetici*. *Călătorie pe jrs. Alcoolul și nisiboul*. *Apăsat de grija milcoanelor*. *Cătra mame*. *Coșitul nu trebuie legănat*. *Tornul desparțeniei*. «*Sîrut mănăla*». *Oșet bun de casă*. *Păstrarea merelor*. *Pornucel căsătorite*. *Săntele*.

Calendarul arhidiecezan pe 1919 este împodobit și cu patru ilustrații: *George Coșbu*, *Sublocotenentul Nicolae Brode*, *Dr. Nicolae Aron* și *Sorin Barcianu*. — În celelalte părți ale Calendarului sunt: *Cronologia*, *zilele și lunile de peste an*, *mersul venet*, *Casele domnilor*, *turlele nouă de poști și de timbre*, *însemnarea țagurilor*, *aranjate după alfabet și literă*. Extras din catalogul librăriei arhidiecezane despre depozitul de cărți bisericești, școlare, regulemente, blanchete și icoane.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu «Sematismul» bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catehe și învățători, și o altă ediție, populară, *fără sematism*. Sematismul se vinde și în broșură separată, cu 1 Cor., plus portul postal 20 fil.

Afăt librăriilor, cât și particularilor, pentru desfacere peste 10 exempl. se da rabat.

Prețul: | Ediția cu Sematism 4 Coroane plus portul postal 20 fileri. | «fără» 2 Cor. 50 fil. « 20 »

: : : Gu trimiterie recomandată portpostal 40 fileri. : : :